

VZW DOLM

Centrum voor leermoeilijkheden

Zwijvegemstraat 29/3 2812 Muizen

015/420257

0476/945462

www.dolm.be

info@dolm.be

Inhoudsopgave

1	DOELGROEP	3
2	WERKWIJZE.....	4
2.1	Concreet verloop.....	4
2.2	Belangrijke kenmerken van onze werkwijze	5
2.2.1	Het onderzoek is handelingsgericht	5
2.2.2	DOLM werkt gezins- en schoolgericht	5
2.2.3	DOLM werkt taakgericht.....	6
2.2.4	De begeleiding is op maat van het kind.....	6
2.2.5	De begeleiding wordt tijdig geëvalueerd.....	6
2.3	Know-how	6
3	TERUGBLIK	7
3.1	Raad Van Bestuur:	7
3.1.1	Voorzitter:.....	7
3.1.2	Leden:	7
3.2	Personeelsleden:.....	7
3.2.1	Administratief bediende:	7
3.2.2	Orthopedagogen:	7

HISTORIEK VAN DOLM

In augustus '84 werd onze dienst 'geboren' en kreeg de naam vzw DOLM, dienst voor Opvoedings- en Leermoeilijkheden.

Onze dienst werd opgericht om kinderen met leerproblemen en/of leerstoornissen te helpen. Men zag immers dat een aantal kinderen met specifieke leerproblemen niet genoeg geholpen konden worden in het gewoon onderwijs. Zij hadden nood aan meer individuele hulp. Wat eerst als een 'plaatselijk Bonheidens initiatief' werd opgericht, werd vlug een dienst voor een veel ruimere streek.

DOLM bleef gestaag groeien. Over de jaren heen is er steeds één constante gebleven: de vele vragen van ouders om hun kind te helpen.

DOLM kende in de beginjaren heel wat kinderziektes en is er nog niet helemaal uit. De kinderziektes betreffen vooral nepstatuten van het personeel en regelmatige verhuizing, naar steeds betere werkruimtes.

De dienst is opgericht door orthopedagogen die werkten op vrijwillige basis. Voor de periode '85 tot '87 verkreeg de Raad Van Beheer een B.T.K.-project. Dit B.T.K.- project liep ten einde en een D.A.C.-aanvraag werd wegens besparingen, niet goedgekeurd. De dienst viel terug op vrijwilligerswerk gedurende ongeveer een jaar. Aangezien de aanmeldingen bleven komen en het D.A.C.- statuut nog niet in het vooruitzicht lag, besloot de Raad Van Beheer de orthopedagogen in dienst te nemen onder het statuut van halftijds tewerkgestelde werkloze (T.W.W.). Om het personeel te bekostigen leverde de vzw zware financiële inspanningen. Eind '88 werd het D.A.C-project toch goedgekeurd. DOLM beschikte over drie halftijdse orthopedagogen en twee halftijdse bedienden. Gezien de wachtlijst constant te lang was, kwam er een vierde halftijdse orthopedagoge bij en werd het secretariaat verzorgd door één halftijdse bediende. Een minder gunstig, maar vooral onzeker werkstatuut blijft nog altijd een realiteit ondanks onze herhaalde inspanningen om hierin verandering te brengen.

Het vinden van een gepaste huisvesting verliep ook niet zonder problemen. Na verscheidene verblijfplaatsen in Bonheiden verhuisde de dienst in augustus '92 naar Muizen. Dolm was toen gevestigd op de zesde verdieping van een appartementsgebouw. Sinds de zomer van 2003 werken we op het gelijkvloers in ruimere bureaus.

Door de jaren heen hebben wij ons vooral gespecialiseerd in de begeleiding van leermoeilijkheden. Vandaar kiezen wij ervoor om onze dienst voortaan vzw DOLM, centrum voor Leermoeilijkheden te noemen.

1 DOELGROEP

DOLM richt zich tot **alle** kinderen en jongeren met leermoeilijkheden ongeacht hun sociale status.

We kunnen hen ruwweg indelen in een aantal subcategorieën:

De eigenlijke doelgroep wordt gevormd door normaal begaafde kinderen die les volgen in het gewoon lager onderwijs, maar die veel lager presteren dan men op basis van hun intelligentie zou verwachten. Zij hebben voornamelijk lees-, spelling- en/of rekenproblemen. Dyslectische kinderen zijn hier een voorbeeld van.

Jongeren uit de eerste graad secundair onderwijs kunnen ook bij ons terecht als ze bepaalde leerstofonderdelen van de lagere school onvoldoende hebben verwerkt.

Een tweede groep vormen de grensgevallen van normaalbegaafd en zwakbegaafd.

Zwakbegaafdheid leidt in ons huidig onderwijssysteem tot moeilijkheden met leerstof en leertempo. In sommige gevallen zal de hulp van DOLM voldoende zijn om de kernleerstof te verwerven. Langdurige begeleiding is echter niet de bedoeling. Wanneer er blijvende of meer uitgebreide hulp nodig is, is doorverwijzing naar het buitengewoon onderwijs noodzakelijk.

Een derde groep kinderen wordt eveneens aangemeld onder de noemer 'leerstoornis'. Tijdens het onderzoek of in de begeleiding wordt echter duidelijk dat de problematiek breder te situeren is. Gedragsproblemen en/of socio-emotionele problemen spelen een hoofdrol. Kinderen met ADHD zijn hier een voorbeeld van. Afhankelijk van de ernst ervan, wordt naar een specifieke vorm van hulpverlening verwezen.

2 WERKWIJZE

2.1 Concreet verloop

De ouders melden zich telefonisch aan tijdens de openingsuren van de dienst. Hun **hulpvraag** wordt beknopt genoteerd en de werkwijze van de dienst uitgelegd. Deze **aanmelding** wordt (helaas) op een wachtlijst genoteerd, omwille van de vele aanvragen.

Wanneer het kind aan de beurt is, wordt er een eerste verkennend **intakegesprek** gehouden, liefst met beide ouders zonder het kind. Vanuit dit gesprek wordt de hulpvraag concreter. Indien de vraag past binnen de werking van onze dienst, wordt het **onderzoek** gestart. Zoniet, wordt er gezocht naar een andere oplossing. Binnen dit onderzoek wordt er ook contact opgenomen met CLB en school of andere betrokken instanties.

Na het onderzoek volgt er een **adviesgesprek** met de ouders, waarin ook besloten wordt tot het al dan niet opstarten van een behandeling op onze dienst. Mogelijk bleek de problematiek te ernstig en is bijvoorbeeld buitengewoon onderwijs meer aangeraden. Dan proberen we de ouders te begeleiden bij het nemen van deze grote stap. Soms is de problematiek nog niet te uitgebreid en kan hulp op school, door leerkracht en taakleerkracht volstaan.

De **begeleiding** is op maat van het kind. Men steunt op een individueel handelingsplan dat tussentijds kan bijgestuurd worden op basis van **evaluatie**-onderzoeken, oudercontacten en schoolcontacten. De begeleiding gebeurt á rato van 1 uur per week. Dit gebeurt na schooltijd op de dienst of tijdens de schooluren -in samenspraak met het schoolhoofd en andere betrokkenen (leerkracht, taakleerkracht, CLB)- op school.

De **kostprijs** wordt bepaald door het gezinsinkomen. Dit uit zich concreet in verschillende tarieven voor verschillende inkomensklassen. Kinderen uit een lager sociaaleconomisch milieu betalen bijgevolg een veel lager tarief per begeleiding dan kinderen uit een hoger sociaaleconomisch milieu. Daarnaast kiezen we er ook bewust voor om de tarieven zo laag mogelijk te houden.

Indien nodig kan bij de diagnose dyslexie, dysorthografie, dyscalculie een **attest** worden opgesteld om te kunnen genieten van compensatiemaatregelen (STICORDI) op school.

Het **afronden van de begeleiding** kan gebeuren om verschillende redenen, maar ze gebeurt steeds in samenspraak met de ouders en meestal ook met de (taak)leerkracht. Mogelijk wordt het kind door de taakleerkracht nog een tijd gevolgd. Wanneer er terug problemen opduiken, kunnen de ouders opnieuw beroep doen op DOLM. Ze krijgen dan voorrang op de wachtlijst.

2.2 *Belangrijke kenmerken van onze werkwijze*

Het onderzoek en de begeleiding van kinderen met leerproblemen kunnen we beschrijven aan de hand van een aantal kenmerken.

2.2.1 HET ONDERZOEK IS HANDELINGSGERICHT

Het onderzoek heeft vooral tot doel om na te gaan hoe het kind kan geholpen worden. We leggen het accent minder op een algemene verklaring, de oorzaken van de problematiek, tenzij dit een uitdrukkelijke vraag is.

De grote vraag die ouders meestal stellen is hoe het leerprobleem verholpen kan worden. Wat doen we dan?

We onderzoeken de **ernst van het leerprobleem** en maken vooral een **procesanalyse**. Waarom gaat het binnen het lezen, spelling of rekenen fout? Waarom bijvoorbeeld leest Marijke nog zo spellend, of waarom leert Stijn zo moeilijk de tafels vanbuiten...? Hierbij staat het denken en het handelen van het kind centraal. Via extra toetsen, observaties en verwoordingen van het kind proberen we hierachter te komen. Binnen het handelingsgericht onderzoek is ook de context belangrijk. Leren doe je immers in een **context**, die mee het leerprobleem kleurt. Het is dan ook van belang na te gaan hoe het kind op school de zaken geleerd heeft, welk materiaal het mag gebruiken, wat de leerkracht van hem eist, wat de ouders aan hulp hebben geboden, of er reeds taakklas of externe hulp was en hoe...

We zoeken ook uit wat de betrokkenen, zoals leerkracht en ouders kunnen doen om mee het probleem te verhelpen.

Daarnaast is de wijze waarop het kind en zijn betrokkenen het **probleem beleven** ook belangrijk voor het onderzoek. Is er bijvoorbeeld bij Jolien sprake van faalangst, van overbelasting? Hoe staat zij tegenover een uurtje in de week extra hulp...?

Soms gaan de vragen meer naar hulp bij gedragsproblemen van het kind. We gaan dan na in hoeverre deze samenhangen met het leerprobleem en of wij op deze vraag kunnen ingaan.

Als eindresultaat van het onderzoek concluderen we welke **orthopedagogische hulpvraag** het kind stelt en stellen we een **handelingsplan** op, waarin beschreven wordt hoe aan de hulpvraag beantwoord kan worden.

2.2.2 DOLM WERKT GEZINS- EN SCHOOLGERICHT

De **ouders** worden zoveel mogelijk betrokken bij wat er op DOLM gebeurt. Zij zijn immers de mensen die hun kind het best kennen, het meest steun bieden aan hun kind, de mensen op wie hun kind terugvalt. Zij trekken zich het leerprobleem het meeste aan, zien zelf signalen en proberen vaak ook zelf hulp te bieden, bijvoorbeeld bij het huiswerk. Zij voelen ook de spanningen die leerproblemen met zich meebrengen.

Zij zijn daarom gedurende het onderzoek en de begeleiding een belangrijke informatiebron en hebben daarom ook recht op verstaanbare informatie. Zij mogen tussentijds steeds mee beslissen in hoeverre de begeleiding nog verder moet lopen. Wij maken voor de ouders ook steeds een verstaanbaar verslag.

Wij proberen hen ook mee in te schakelen in de hulp, zeker bij leesproblemen en

automatisatieproblemen bij het rekenen (vb tafels). Hierbij is kort en veel oefenen erg belangrijk.

Nochtans letten we erop dat de ouders zelf geen therapeutenrol toebedeeld krijgen. Zij blijven op de eerste plaats ouders die hun kind emotionele steun bieden.

Ook met de **school** proberen we zoveel mogelijk samen te werken. Wij streven ernaar dat het kind zo goed mogelijk meekan in de klas. Het is trouwens daar dat het kind zoveel uren aan het leren is en steeds weer op zijn leerproblemen stuit. De school zelf heeft daarom ook een grote verantwoordelijkheid die ze niet mag afschuiven.

De frequentie van de schoolcontacten is afhankelijk van kind tot kind. De onderzoeken (begin- en evaluatieonderzoeken) worden steeds op school besproken, meestal in aanwezigheid van de CLB medewerker. Het is belangrijk dat alle betrokkenen samenwerken. Een begeleiding die los van de school gebeurt, heeft ons inziens veel minder kans op slagen. Zo pleiten wij voor het gebruik van de door ons aangeleerde stappenplannen in de klas.

Onze jarenlange samenwerking met de **CLB's** mondt momenteel uit in het gezamenlijk uitwerken van een officieel samenwerkingsprotocol.

2.2.3 DOLM WERKT TAAKGERICHT

DOLM werkt op het probleem van het lezen, schrijven of rekenen zelf.

Vaak begeleiden we ook de werkhouding; dit gebeurt eveneens via reken-, lees- of schrijftaken.

2.2.4 DE BEGELEIDING IS OP MAAT VAN HET KIND

Hét programma voor een kind met leesproblemen of rekenproblemen... bestaat niet. Elk kind vraagt een aparte aanpak. Zowel het leerprobleem, de persoon van het kind als zijn omgeving is anders en vraagt dus een andere aanpak.

Het leerprobleem wordt orthodidactisch behandeld. Het vertrekpunt is het reële leerniveau en de eigen strategieën van het kind. Stap voor stap proberen we de juiste strategieën aan te leren. Dit gebeurt door welbepaalde leerprincipes zoals oriënteren, isoleren, verkorten, identificeren, automatiseren, integreren en generaliseren. Er wordt zo vaak als nodig gebruik gemaakt van materiaal.

We streven ernaar dat het kind zelf ziet wat het leerprobleem inhoudt en welke hulpmiddelen het heeft (vb. waarom schrijf ik sparren met twee 'r's). Daarnaast proberen we ook steeds speelse elementen in te bouwen.

2.2.5 DE BEGELEIDING WORDT TIJDIG GEËVALUEERD

Meestal wordt de begeleiding 1 keer per semester geëvalueerd met gestandaardiseerde toetsen. Naar aanleiding van deze resultaten en de bevindingen van school en de ouders wordt nagegaan of verdere begeleiding nog nodig is en op welke wijze dit zal gebeuren.

2.3 Know-how

De orthopedagogen worden regelmatig geconfronteerd met moeilijke situaties of gesprekken. Het domein van de leer- en gedragsproblemen ontwikkelt zich snel in de literatuur. Zowel de eigen praktijk als de ontwikkelingen op theoretisch niveau vragen om ondersteuning.

Deze ondersteuning wordt binnen DOLM geboden door een wekelijkse teambespreking. Daarnaast wordt er mogelijkheid geboden aan de orthopedagogen om studiedagen te volgen en de literatuur (theoretische boeken en nieuwe materialen voor kinderen met leerproblemen) bij te houden.

3 TERUGBLIK

Ten tijde van het **5-jarig bestaan** van DOLM was er nog een sterke behoefte om de dienst bekendheid te geven. Naast een persconferentie organiseerden wij toen een gespreksavond met deskundigen en ouders.

De viering van het **10-jarig bestaan** stond vooral in het teken van onze deskundigheid, die wij ten dienste wilden stellen van ouders, scholen en andere hulpverleningsdiensten. Vandaar een materialenbeurs en de uitgave van de catalogus “Pleasant kan ook” met lerende spelen.

Voor ons **15-jarig bestaan** nodigden wij Drs. P. Van Vugt uit voor het geven van een lezing. Hij besprak “10 stellingen over leerstoornissen”: geruststellende aanmoedigen voor ouders, leerkrachten en leerlingbegeleiders.

Voor ons **20-jarig bestaan** hadden wij heel wat plannen, doch wegens financiële omstandigheden hebben we die moeten opbergen.

Voor ons **25 jaar bestaan** konden we dankzij de steun van de provincie Antwerpen een lezing organiseren door Drs. P. Van Vugt met als titel: “Leerstoornissen: het rad der verwarring”.

Onze grootste zorg blijft na al die jaren nog steeds de constant lange wachtlijst en het gebrek aan vaste omkadering wat betreft het personeel. Beiden blijven een belangrijk aandachtspunt in onze verdere werking.

3.1 Raad Van Bestuur:

3.1.1 Voorzitter:

Francis Pepermans

3.1.2 Leden:

Mic Keuleers
Vera Sevenants
Hilde Van Royen
De Turck Bert

3.2 Personeelsleden:

3.2.1 Administratief bediende:

Els Gesquiere

3.2.2 Orthopedagogen:

Rebecca Broothaerts
Linda Puyenbroeck